

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

DIRECȚIA CONTROL INTERN ȘI INTEGRITATE

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu 63, bir. 321, tel. (022) 264-653, [e-mail:dcii@ansa.gov.md](mailto:dcii@ansa.gov.md)

Nr. 04-190 din 23.07.2025

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra proiectului „Ordinului cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală”

Prezenta expertiză anticorupție a fost întocmită de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în temeiul pct.10 lit.c) din Regulamentul Direcției control intern și integritate, aprobat prin ordinul directorului general nr.1140/1-P/2023, pct.1 din Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6/2017 (modificată potrivit Hotărârii Colegiului nr.3/2024), art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și art.26 din Legea integrității nr.82/2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Potrivit art.16 din Legea nr.100/2017, „*Autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative. Actele normative ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se*

aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate. Regulamentele, instrucțiunile, regulile și alte acte normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate **se aprobă prin hotărîre sau ordin** care se semnează de către conducătorii autorităților emitente”.

Autor al proiectului de act normativ departamental este Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Categoria actului normativ departamental propus este **Regulamentul privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală**, ce urmează a fi aprobat prin **ordinul** directorului general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, fapt ce **corespunde** art.16 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) *informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) *punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) *consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) **Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.**

(2) **Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor.”.**

Proiectul a fost expediat prin e-mailul: dcii@ansa.gov.md și recepționat prin scrisoarea cu nr. 05-75 din 15 iulie 2025 de Direcția control intern și integritate, la data de 15.07.2025.

Pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor **proiectul nu a fost plasat**, însă pe portalul „particip.gov.md”, proiectul a fost expus public pe perioada 19.06.2025 - 04.07.2025. La fel, prin portalul „particip.gov.md”, la data de 06.12.2024, publicul a fost informat referitor la inițierea elaborării deciziei.

Prin urmare, s-a respectat rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin. (2²) și art.12 alin.(3) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul este elaborat conform acțiunii stabilite în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin HG 306/2025. Însă atât din denumire, cât și din prevederi poate fi dedus că proiectul are drept scop stabilirea formatului și procedurii de notificare și raportare a informațiilor despre programele de supraveghere și eradicare a bolilor la animale.

Totodată, proiectul înaintat își propune să ajusteze și să perfecționeze cadrul normativ intern în privința cerințelor de notificare și de raportare prin sistemul informațional în privința bolilor la animale, către Comisia Europeană.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul consumatorului, în ceea ce privește evitarea transmiterii bolilor care afectează animalele. Prin urmare, promovarea interesului menționat supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota de fundamentare care cuprinde:*

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;

d) analiza impactului de reglementare;

e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;

f) *avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;*
h) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
i) *măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."*

(3) *Dacă, în urma avizării, consultării publice și supunerii expertizei, proiectul a suferit modificări, nota de fundamentare trebuie modificată în modul corespunzător.*

(4) *Nota de fundamentare **se semnează**, în modul prevăzut de legislație, **de conducătorul autorității responsabile de elaborarea proiectului de act normativ sau adjunctul acestuia.***

Pe portalul „particip.gov.md”, proiectul este plasat cu nota de fundamentare **fără semnătură directorului general** al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, contrar dispoziției stabilită la art.30 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit autorului „necesitatea elaborării proiectului constă în faptul că bolile care afectează animalele pot avea un impact grav asupra sectorului agricol, sectorului acvaculturii, sănătății publice, mediului și biodiversității. Drept urmare, stabilirea unor norme eficiente privind notificarea și raportarea bolilor la animale permite punerea în aplicare în timp util a măsurilor necesare de gestionare a riscurilor.

Totodată autorul mai menționează că „este vital ca Republica Moldova să notifice imediat Comisia Europeană și celelalte țări cu privire la apariția unui focar de boală. O astfel de notificare va permite țărilor vecine sau altor state afectate să ia măsuri de precauție, acolo unde este cazul. În acest context, Republica Moldova poate institui măsuri restrictive de circulație a animalelor, în vederea limitării introducerii pe teritoriul țării a bolilor infecțioase la animale. Lipsa unui sistem de informare computerizat interactiv pentru colectarea și gestionarea eficientă a datelor de supraveghere a bolilor listate care să faciliteze schimburile de date la nivel internațional într-un proces unic pune în dificultate generarea de date epidemiologice fiabile, transparente și accesibile. La momentul actual, în țara noastră, procesul de raportare și notificare a bolilor animalelor este reglementat parțial, și nu corespunde în totalitate cerințelor europene. Astfel, intervenția în cazul reglementărilor în domeniul procedurii de notificare și raportare a bolilor listate, va avea impact major asupra sănătății animalelor, sănătății publice, economiei țării și bunăstării animalelor. Ultimele focare de boală care au fost înregistrate în Republica Moldova, au dus la alocări de mijloace financiare considerabile din bugetul de stat în vederea eradicării focarelor de boală și oferirea despăgubirilor proprietarilor de animale care au fost ucise, în urma eradicării focarului de boală. În această ordine de idei, actualizarea riguroasă a reglementărilor în

privința normelor de supraveghere, eradicare a anumitor boli listate și emergente la animale va avea impact major în vederea intervenției rapide și eficiente în cazul focarelor de boală.”

Astfel, argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Potrivit autorului „sub aspect financiar-economic implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli suplimentare din bugetul de stat”.

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”. Potrivit autorului prezentul proiect nu generează costuri administrative suplimentare.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli:*

a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;

b) într-o frază este exprimată o singură idee;

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi;

d) noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitându-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni;

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire. În cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română;

f) se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu **terminologia juridică**. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text;

i) exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire;

j) verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent”.

Obiecție la procedură

În conținutul proiectului se utilizează termenii precum: „*notificarea la nivelul Uniunii Europene*”, „*raportării la nivelul Uniunii*”, „*raportarea la Comisia Europeană*”, „*raportarea la Comisie*”. Utilizarea neuniformă a termenilor reprezintă folosirea termenilor diferiți cu referință la același fenomen sau a aceluiași termen cu referire la fenomene diferite. Se recomandă uniformizarea termenilor și corespunderea cu cea utilizată în actele normative naționale-Legea nr.196/2024 privind sănătatea animală și Norma sanitară veterinară cu privire la supravegherea, programele de eradicare și statutul indemn de boală pentru anumite boli listate și emergente, aprobată prin HG nr. 229/2025, precum „*notifică imediat Comisia Europeană*”, „*transmite Comisiei Europene*”, „*adresată Comisiei Europene*”, „*asigură schimbul de informații cu Comisia Europeană*”, „*informează Comisia Europeană*”. etc.

Sunt utilizați în cadrul proiectului la descrierea cerințelor „Notificării” (pct.3 -pct.6) termenii: „*notifică*” și la pct.6 „*Comisia nu primește nici o informație*”. În asemenea circumstanțe, se utilizează terminologia constantă, uniformă. Se recomandă la pct.6, utilizarea termenului conform formulei: „*Comisia nu primește nici o **notificare***”.

În conținutul proiectului se identifică noțiunea „*domeniu de aplicare teritorial*”, însă se utilizează și „*domeniul de aplicare geografic*”. Astfel, se recomandă și definirea „*domeniului de aplicare geografic*”, pentru claritate.

Recomandarea: Întru uniformizarea termenilor, se propune revizuirea și reformularea termenilor pentru a evita confuziile și neclaritățile la aplicarea acestora.

În conținutul „Dispozițiile generale” se identifică pct.1 în următoarea redacție „*Prezentul Regulament stabilește norme privind: subpct.1) ...formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere ...*”; subpct.4) *formatul și procedura de raportare la Comisia Europeană a rezultatelor programelor de supraveghere ale Republicii Moldova ...*”; subpct.7) *formatul și procedura de transmitere a informațiilor despre programele de supraveghere ale Republicii Moldova la Comisie și altor state membre*”.

Analizând informația din proiect expusă la pct.1 subpct.1); subpct.4) și subpct.7) se constată **repetarea unei idei cu același sens**, precum: „*formatul și procedura de raportarea a programelor de supraveghere*”, contrar prevederii legale de a se evita tautologiile juridice. Tautologia reprezintă repetarea unui cuvânt în aceeași propoziție sau în altă propoziție a aceleiași fraze. Tautologia juridică indică lipsa de claritate în redactarea actului normativ. Tautologiile fac textul juridic greoi și dificil de înțeles, ceea ce diminuează eficiența normelor juridice.

Tot aici se aduc următoarele exemple, ce constă în repetarea unor cuvinte identice:

Pct.1 subpct.2)

„*bolile de categoria E relevante pentru notificarea la nivelul Uniunii Europene a focarelor și a informațiilor care trebuie furnizate de statele membre pentru notificarea și raportarea la nivelul Uniunii Europene în ceea ce privește depistarea bolilor de categoria E;*”.

Pct.1 subpct.4)

„*formatul și procedura de raportare la Comisia Europeană (în continuare Comisia) a rezultatelor programelor de supraveghere ale Republicii Moldova, precum și informațiile, formatul și procedura de raportare la Comisie și altor state membre cu privire la rezultatele programelor de eradicare;*”.

Pct.1 subpct.4)

„*informațiile, formatul și cerințele procedurale cu privire la transmiterea la Comisie spre aprobare a proiectelor de programe de eradicare obligatorii și opționale și în ceea ce privește indicatorii de performanță necesari pentru a evalua eficacitatea aplicării programelor respective, precum și formatele și procedurile pentru cererile de recunoaștere a statutului de indemn de boală al întregului teritoriu al statelor membre sau al zonelor și al compartimentelor acestora și pentru schimbul de informații între statele membre și Comisie cu privire la statele membre sau zonele și compartimentele acestora indemne de boală;*”.

Examinând cele expuse se observă repetarea de 2 ori a aceluiași cuvânt într-o dispoziție. Se recomandă conformarea la prevederile art.54 alin. (1) lit.g) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. O frază nu trebuie să fie supraîncărcată cu prea multe aspecte de reglementare/concepte într-un singur aliniat, dar poate conține sub-aliniate (în aceeași frază gramaticală), ce reglementează diferite scenarii strâns legate între ele.

În conformitate cu art.42 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „Denumirea actului normativ **trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării**”.

Analizând denumirea actului normativ: „Regulamentul cu privire la notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală” cu pct.1 subpct.1) din proiect: „măsurile sanitare veterinare privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de recunoaștere a statutului de indemn de boală și vin întru executarea prevederilor Legii nr. 196/2024 privind sănătatea animală”, se constată următoarele.

Denumirea proiectului actului normativ este identică cu pct.1 subpct.1) din proiect, contrar cerinței de a fi laconică. În denumirea actului normativ se identifică termenii: „Regulamentul”; „procedura”; cuvântul „raportare” este scris de 2 ori. Aceste circumstanțe și denotă faptul că denumirea actului normativ nu este laconică. Se recomandă revizuirea denumirii actului normativ, în conformitate cu prevederea legală indicată la art.42 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Pericolul acestui factor de risc „limbaj defectuos” constă în faptul că, la aplicare, terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume: tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen (din cauza confuziei provocate de numirea lui în moduri diferite) sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte (din cauza confundării a două noțiuni pentru care proiectul utilizează aceeași denumire). În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților atât din sectorul public, cât și a celui privat.

În linii generale, limbajul juridic trebuie să fie simplu, succint și la temă, atât în ceea ce privește formularea, cât și stilul lingvistic. Textul proiectului trebuie să corespundă exigențelor de redactare tehnico-juridică și lingvistică stabilite în art.54 și art.42 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Actele normative trebuie să fie într-o corelație perfectă, care ar permite funcționarea ireproșabilă a actului normativ. O astfel de reglementare asigură stabilitatea actului normativ și nu admite conflicte de reglementări.

Potrivit art.45 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative „**dispozițiile generale** ale actului normativ sînt prevederile care:

- a) *determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare;*
- b) *orientează întreaga reglementare;*
- c) *explică termeni (noțiuni) și definesc concepte”.*

Examinând prezentul proiect se constată că la expunerea „**Dispozițiilor generale**” este **lipsă scopul și domeniul de aplicare**. Se recomandă conformarea la prevederile art.45 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit art.46 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative „**dispozițiile de conținut** stabilesc:

- a) reguli;
- b) drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora;
- c) consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor.”

Analizând prezentul proiect se constată că la expunerea „**Dispozițiilor de conținut**” **lipsesc obligațiile și modul de realizare a acestora, inclusiv consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor**. Se recomandă conformarea la prevederile art.46 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Autorul proiectului utilizează sintagmele „*Prezentul Regulament stabilește norme privind ...*”; „*... aplicării normelor pentru prevenirea și controlul bolilor ...*”. Se atrage atenția că o normă juridică pentru a fi receptată, înțeleasă, trebuie să aibă o anumită structură logică din care să rezulte cât mai exact răspunsul la câteva întrebări:

- a) cui este adresată și în ce condiții acționează?
- b) ce variante de comportare prescrie subiectului, adică ce trebuie să facă sau ce trebuie să nu facă subiectul?
- c) care vor fi consecințele nerespectării normei juridice?

Răspunsul la aceste întrebări poate fi găsit în elementele normei juridice, care în ansamblul lor, formează structura normei. Cu alte cuvinte, astfel se interpretează implementarea art.46 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit art.47 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative „**dispozițiile finale** cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ.

(2) *În dispozițiile finale se includ reglementările privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării. În cazul în care pentru punerea în aplicare a actului normativ este necesară adoptarea sau aprobarea unor norme de aplicare (metodologii, regulamente etc.) ori constituirea unor organe sau instituții, proiectele actelor normative respective se prezintă spre adoptare, aprobare sau emitere nu mai târziu de intrarea în vigoare a actului normativ de bază, dacă în actul normativ de bază nu este prevăzut altfel.*

(3) *Pentru actele normative cu caracter temporar, în dispozițiile finale se indică și perioada de aplicare sau data de încetare a aplicării actului.*”

Examinând „**Dispozițiile finale**” din proiect în raport cu reglementarea de la art.47 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se constată că autorul nu a respectat prevederile indicate. Se recomandă conformarea la prevederile art.47 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit art.53 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate după cum urmează:

„a) articolele și punctele – în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. În cazul unor acte normative complexe, articolele și punctele pot fi grupate mai întâi în paragrafe și/sau subsecțiuni;

b) secțiunile – în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane;”.

Examinând elementele structurale utilizate de autor se conchide că prezentul proiect nu respectă elementele structurale reglementate de art. 53 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Se recomandă eliminare din structura prezentului proiect a „Capitolului” cu înlocuirea structurii „Secțiuni”.

Factorul de risc generat de coerența legislativă creează incertitudinea referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sînt responsabili.

Mai detaliat la acest aspect se oferă informația cuprinsă în compartimentul III din prezentul raport.

II.3. Activitatea inspectorilor și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici din cadrul Agenției.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

1
La pct.1 subpct. 4) și subpct.7) din proiect: <i>„Prezentul Regulament stabilește norme privind: formatul și procedura de raportare la Comisia Europeană (în continuare Comisia) a rezultatelor programelor de supraveghere ale</i>

Republicii Moldova, precum și informațiile, formatul și procedura de raportare la Comisie și altor state membre cu privire la rezultatele programelor de eradicare;”

„Prezentul Regulament stabilește norme privind: formatul și procedura de transmitere a informațiilor despre programele de supraveghere ale Republicii Moldova la Comisie și altor state membre;”.

Obiecții:

Analizând dispozițiile de conținut, expuse prin capitolele II-IV, careva cerințe în privința raportării sau transmiterii informațiilor în privința programelor de supraveghere ale Republicii Moldova, **altor state membre nu sunt indicate**. Însuși denumirea Capitolul II „NOTIFICAREA ȘI RAPORTAREA LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE”, explică clar că Agenția raportează doar Uniunii Europene (Legii nr. 196/2024 privind sănătatea animală prevede procesul de raportare și notificare către Comisia Europeană).

Astfel, apare întrebarea către autorul proiectului, a fost omisă reglementarea în dispoziția de conținut formatul și procedura de raportare și altor state membre cu privire la rezultatele programelor de eradicare? sau a omis în „Dispoziții generale” să excludă sintagma: „și altor state membre”? Lacuna de drept este omisiunea autorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din prevederi ale aceluiași act. Lacunele de drept mai sînt numite „viduri legislative”.

Pericolul riscului de corupție generat de acest factor constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, situații în care ANSA responsabilă de executarea Legii nr. 196/2024 privind sănătatea animală, poate prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.

Recomandări: Se recomandă revizuirea dispozițiilor de conținut și „Dispozițiilor generale” în privința: „și altor state membre”.

Factori de risc:

- Lacună de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

2

La pct.1 subpct. 9) din proiect:

„Prezentul Regulament stabilește norme privind: proceduri pentru instituirea și utilizarea sistemului de informare cu privire la bolile animalelor al Uniunii Europene (Animal Disease Information System în continuare ADIS).”

Obiecții:

Analizând dispozițiile de conținut, expuse prin capitolele II-IV, se constată că careva norme privind proceduri pentru instituirea și utilizarea sistemului de informare cu privire la bolile animalelor al Uniunii Europene **nu sunt stabilite**. Sunt indicate norme irealizabile în virtutea circumstanțelor concrete și specifice ale domeniului reglementat. Dispozițiile indicate la pct.1 subpct. 9) din proiect nu pot fi puse în aplicare, deoarece nu corespund realităților sociale – **nu sunt reglementate în proiect**.

Recomandări: Se recomandă revizuirea dispozițiilor de conținut și „Dispozițiilor generale” în privința stabilirii: „normelor privind proceduri pentru instituirea și utilizarea sistemului de informare cu privire la bolile animalelor al Uniunii Europene”.

Factori de risc:

- Norme irealizabile

Riscuri de corupție:

- Generale

3	
La pct. 4. din proiect: „<u>Agenția notifică Comisiei cel târziu în prima zi lucrătoare a fiecărei săptămâni pentru săptămâna precedentă, de luni de la ora 0:00 până duminică la ora 24:00</u>, focarele secundare de pe teritoriul lor cauzate de o boală listată menționată la:...”	
Obiecții: Potrivit prevederilor stabilite la art.103 alin.(1) din Codul muncii, „Se consideră <u>muncă de noapte munca prestată între orele 22.00 și 6.00.</u>”. Conform pct.22 din Regulamentul intern al Agenției „Programul de lucru în cadrul aparatului central al Agenției și subdiviziunilor teritoriale <u>începe la ora 08.00 și se termină la ora 17.00.</u>”, în zilele de luni până vineri. Orele de prânz: 12 00-13.00.” Analizând dispoziția expusă la pct.22 din Regulamentul intern al Agenției, raportată la cele menționate la pct.4 din proiect, se constată că angajații <i>aparatului central și subdiviziunilor teritoriale</i> din cadrul Agenției, nu au un program de lucru stabilit „<u>până duminică la ora 24:00</u>”. Astfel, dispoziția indicată la pct. 4. din proiect nu poate fi realizată de către angajații Agenției, necesită a fi revizuită.	
Recomandări: Excluderea/revizuirea redacției din pct.4 al proiectul „... <u>până duminică la ora 24:00</u>”.	
Factori de risc: ● Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect. ● Norme de trimitere defectuoase.	Riscuri de corupție: ● Generale
4	
Pct. 3. „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare Agenția) notifică Comisiei în termen de 24 de ore de la confirmare, orice focar primar de pe teritoriul Republicii Moldova cauzat de o boală listată ...” Pct. 4. „Agenția notifică Comisiei cel târziu în prima zi lucrătoare a fiecărei săptămâni pentru săptămâna precedentă, de luni de la ora 0:00 până duminică la ora 24:00, focarele secundare de pe teritoriul ...” Pct. 6. „Notificările ... conțin informațiile specificate în anexa II și se transmit electronic prin ADIS”. Pct. 7. „Agenția raportează Comisiei până la data de 30 aprilie a fiecărui an ..., cu privire la depistarea bolilor de categoria E ... la speciile și grupurile de specii listate ...”. Pct. 8. „Raportarea menționată la punctul 7 ... se transmite electronic prin ADIS”. Pct. 9. „Agenția raportează Comisiei prin intermediul sistemul electronic ADIS, date privind rezultatele programelor de supraveghere, până la 15 martie a fiecărui an pentru perioada corespunzătoare anului calendaristic precedent.” Pct. 10. „Agenția transmite Comisiei până la 30 aprilie a fiecărui an rapoarte privind rezultatele punerii în aplicare a programelor de eradicare aprobate, aflate în derulare.” Pct. 11. „Rapoartele menționate la punctul 10 se transmit electronic prin ADIS și conțin, pentru fiecare an, care acoperă anul calendaristic precedent, ...”.	

Pct. 12. ***Agenția transmite Comisiei raportul final al programelor de eradicare aprobate în termen de 4 luni de la finalizarea lor.***

Pct. 14. „... ***Agenția transmite Comisiei o declarație prin care confirmă faptul că programul de eradicare nu a avut ca rezultat eradicarea bolii și că nu se solicită prelungirea perioadei sale de aplicare.***”

Pct.15. „***Agenția transmite Comisiei programele de supraveghere până la data de 31 mai a anului ce precedă anul începerii aplicării lor***”.

Pct.18. „***În cazul unor modificări substanțiale ale programelor de supraveghere în curs de derulare, Agenția le actualizează și le retransmite***”.

Pct.20. „***Programele de eradicare menționate la punctul 19, se transmit electronic prin ADIS ...***”.

Pct.21. „..., ***Agenția include în cerere, cu excepția informațiilor furnizate anterior în rapoartele menționate la punctul 10 și 11, din prezentul regulament, informațiile relevante ...***”.

Pct. 23 „... ***Agenția informează imediat Comisia cu privire la orice caz confirmat de boală relevantă care este depistat pe teritoriul Republicii Moldova după data transmiterii cererilor de recunoaștere a statutului de indemn de boală și înainte de data recunoașterii statutului respectiv.***”

Pct.26. „***Agenția modifică lista menționată la punctul 25 în termen de două zile lucrătoare, dacă statutul de indemn de boală al teritoriilor, al zonelor sau al compartimentelor se modifică din cauza nerespectării cerințelor privind menținerea statutului respectiv***”.

Pct.27. „***Agenția face declarațiile provizorii pentru zone sau compartimente în ceea ce privește anumite boli ale animalelor acvatice, ..., folosind modelul standard electronic pus la dispoziție pe site-ul de internet al Comisiei***”.

Pct.28. „***Agenția utilizează ADIS sau orice parte a acestuia pentru introducerea și transferul de date în conformitate cu prezentul regulament de la data comunicată lor de către Comisie.***”

Obiecții:

Examinându-se aceste dispoziții prin prisma SNCI 6. Împuterniciri delegate, SNCI 11. Documentarea proceselor, SNCI 12. Divizarea obligațiilor și responsabilităților (Standarde naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul ministerului finanțelor nr.189/2015), prin prisma prevederilor art.46 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și prin prisma unui act normativ departamental al unei administrații publice centrale de specialitate (ANSA) se constată următoarele.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să notifice Comisia Europeană**, prin sistemul electronic ADIS, în privința focarelor primar și/sau focarelor secundare de pe teritoriul Republicii Moldova.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să raporteze Comisiei Europene**, prin intermediul sistemul electronic ADIS, cu privire la depistarea bolilor de categoria E; date privind rezultatele programelor de supraveghere; a programelor de eradicare; și raportul final al programelor de eradicare.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să transmită Comisiei Europene**, prin intermediul

sistemul electronic ADIS, programele de supraveghere; spre aprobare programele de eradicare; spre aprobare programe de eradicare opțional.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să informeze Comisiei Europene**, prin intermediul sistemul electronic ADIS, cu privire la orice caz confirmat de boală relevantă.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să modifice** lista menționată la punctul 25 în termen de două zile lucrătoare, dacă statutul de indemn de boală al teritoriilor, al zonelor sau al compartimentelor se modifică din cauza nerespectării cerințelor privind menținerea statutului respectiv.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să face declarațiile** provizorii pentru zone sau compartimente în ceea ce privește anumite boli ale animalelor acvatice, ..., folosind modelul standard electronic pus la dispoziție pe site-ul de internet al Comisiei.

➤ Nici un angajat, nici o subdiviziune de profil, nici un conducător al Agenției **nu este împuternicit, delegat, obligat, responsabil să utilizeze** ADIS sau orice parte a acestuia pentru introducerea și transferul de date în conformitate cu prezentul regulament de la data comunicată lor de către Comisie.

În concluzie, dispozițiile enunțate supra, sunt nerealizabile, pe motiv că nici un angajat al Agenției nu va purta nici o răspundere pentru nerealizarea pct.3-25 din prezentul proiect.

Recomandări:

Se propune identificarea subdiviziunilor/angajaților responsabile de implementarea pct.3-25 din prezentul proiect. Conformarea la prevederile art.46 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Factori de risc:

- Lacună de drept.
- Norme irealizabile.
- Nedeterminarea subiectului la care se referă prevederea.
 - Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație.
 - Lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere (ierarhic, intern).
 - Lipsa responsabilității clare pentru încălcări.

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia

Proiectul „Ordinului cu privire la aprobarea Regulamentului privind notificarea și raportarea bolilor listate, la formatele și procedurile de transmitere și de raportare a programelor de supraveghere și a programelor de eradicare și pentru cererea de

recunoaștere a statutului de indemn de boală” a fost elaborat de către Direcției sănătatea și bunăstarea animalelor din cadrul Agenției, cu scopul executării prevederilor art.23 din Legea nr.196/2024 privind sănătatea animală.

Proiectul este expus într-un limbaj defectuos, respectiv nu corespunde normelor de tehnică legislativă.

Concomitent, în normele proiectului supus analizei anticorupție au fost identificați factori de risc, cum sunt: - lacună de drept; norme irealizabile; nedeterminarea subiectului la care se referă prevederea; stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație; lipsa/insuficiența mecanismelor de control și supraveghere (ierarhic, intern); lipsa responsabilității clare pentru încălcări, circumstanțe care vor admite interpretări abuzive din partea angajaților care vor implementa acest proiect de act normativ.

Prin urmare, este necesară evaluarea prevederilor proiectului în contextul obiecțiilor și recomandărilor formulate în prezentul raport, precum și eliminarea erorilor tehnice.

Data:

Direcția control intern și integritate:
Parascovia POALELUNGI,
Șefă adjunctă

Coordonator al Raportului de expertiză anticorupție:

Data:

Direcția control intern și integritate:
Artur NISTREANU,
șef de direcție